

UNA REGIÓ AL CENTRE DEL PAÍS

Les Terres de l'Ebre i la construcció nacional

MARTA CID és diputada
al Parlament de Catalunya

Les Terres de l'Ebre, territori cruïlla dels Països Catalans, tenen un encaix geogràfic que li confereix unes potencialitats de comunicació i node econòmic indubtable. L'equidistància entre Tarragona i Castelló o entre Barcelona, València i Saragossa, fa d'aquest territori un punt estratègic del nostre país, de l'eix mediterrani i també de la connexió amb l'eix occidental i França. És possible que aquesta mateixa potencialitat (o el perill que suposa) hagi estat el seu major enemic.

Afavorir la fragmentació de l'arc mediterrani només beneficia la radialitat centralista de l'Estat. La realitat és que som unes comarques que mai hem comptat amb el suport decidit del govern de l'Estat. Allí on acaba o s'interromp, allí on passa però no dona servei una infraestructura de l'Estat, arribi per on arribi, comencen les Terres de l'Ebre. Això ens ha restat competitivitat econòmica, regional i nacional, i connectivitat amb la resta de territoris.

Aquest model de desenvolupament segueix l'esquema colonial, que després de la transició, els governs de la Generalitat de CiU van continuar perpetuant. Així, les Terres de l'Ebre es convertien en proveïdors de primeres matèries o recursos energètics acompanyat d'una certa rèmora caciquil. Era bo per al territori instal·lar-hi les nuclears, el màxim de molinets eòlics, vendre l'aigua del riu i, fins i tot, instal·lar-hi una granja de micos. Encara ara, algun alcalde de CiU postula el seu municipi per instal·lar-hi el cementiri de residus nuclears com a gran oportunitat per generar llocs de treball...

El rol d'Esquerra a les Terres de l'Ebre

Aquest model de dependència del territori, administrat per uns quants, és el principal escull amb

Capçalera d'Esquerra a la manifestació del 10 de març de 2002 a Barcelona en contra del PHN.

què es trobà Esquerra després de la transició. Superar aquest model requeria referents que no dependessin de res ni de ningú, objectius clars i treball en xarxa. Però a pesar de moments convulsos, dels canvis generacionals i de l'obertura social, hem consolidat una manera de fer: l'estil d'Esquerra.

Un estil caracteritzat pel compromís amb el territori. Venint d'on venim, és fàcil caure en el victimisme i la queixa permanent. A Esquerra, però, ens motiva la construcció territorial i nacional, i això vol dir tenir un full de ruta clar on hi hagi propostes que explicitin què volem ser i on volem arribar i només estarem en contra d'allò que ens ho impedeixi. Treballem en positiu i no volem debats estèrils que l'únic que persegueixen és distreure'ns.

Aquest compromís d'Esquerra per canviar el model econòmic va aflorar amb l'oposició al transvasament de l'Ebre. Esquerra va ser vista per la ciutadania com el partit que sempre ha estat: el de la justícia

«Molts ebrenca i ebrenques van assumir que calia liderar un canvi, i això va dur a Esquerra a un creixement en tots els àmbits»

social i l'equilibri territorial. Molts ebrenca i ebrenques van assumir que calia liderar un canvi, i fer política a tots els nivells. Això va dur a Esquerra a un creixement en tots els àmbits.

La nova manera d'entendre el territori des de la Generalitat

Les polítiques portades a terme pel nou Govern de la Generalitat aquests darrers anys a les Terres de l'Ebre i el lideratge exercit per

Esquerra com a element de canvi, han obert una nova etapa a l'Ebre. Hem avançat per cobrir els dèficits històrics que arrosseguem en infraestructures i serveis, i hem assolit un major reconeixement identitari i una administració més propera i eficaç. S'ha d'entendre que si les Terres de l'Ebre són fortes, si la nostra vinculació amb el nord del País Valencià és ferma, és a dir, si el nostre paper de territori cruïlla es compleix, la història farà la resta, perquè les conseqüències són imparables.

Avui, com sempre, l'Ebre té referents territorials i nacionals, una federació d'Esquerra nombrosa, forta i cohesionada que fa del treball en xarxa el principal instrument; i un full de ruta que ens diu d'on venim, qui som i on volem anar. Quan hi arribem, la nostra nació serà completa i l'Ebre, al seu bell mig. Abans, però, ens queda molta feina per fer i moltes etapes per assolir. Ningú ens ha regalat res i, fins i tot, encara tenim l'enemic a casa.

LA CRISI A LES COMARQUES DEL SUD DEL PRINCIPAT

Les Terres de l'Ebre tocades de mort

FERRAN ESPADA és periodista

Manllevo a Obrint Pas en el títol, segurament amb un excés de dramatisme. Però observo amb preocupació com les Terres de l'Ebre, deu anys després de la mobilització popular més important que ha viscut Catalunya des de la recuperació de la democràcia, continua submergida en el descoratjament. La crisi econòmica colpeja arreu, és cert, però ho fa amb especial duresa a aquells territoris mancats històricament de greix econòmic i sociolaboral, d'estructures que permetin fer front en millors condicions a la dura època que vivim.

L'anunci del tancament de Lear és un cop mortal per a les Terres de l'Ebre. És cert. La multinacional deixarà al carrer centenars de persones i afectarà el conjunt del territori, ja que gairebé tots els pobles tenen treballadors i treballadores en la plantilla de la companyia auxiliar de l'automoció. De retruc, Tortosa pot quedar fortament afectada en tant que ciutat de serveis de l'àrea que necessita activitat laboral al voltant per mantenir la seva economia terciària.

El tancament de Lear té un fort simbolisme per la seva magnitud. Però les comarques de l'Ebre saben molt bé d'antuvi què és patir atur, precarietat i despoblament. De fet, des del començament de l'actual crisi, les dèbils bases socioeconòmiques ebrenques s'han vist afectades en centenars de petites empreses i en algunes firmes de la construcció que desenvolupaven la seva activitat en altres punts del Principat. Les promeses de desenvolupament que reiteradament arriben al territori, sempre per apaivagar alguna lluita entorn de l'aigua del riu, un cop més han estat incomplotes.

La lluita per l'aigua

Ja des del transvasament a l'àrea metropolitana de Tarragona de principis dels 80 es va poder comprovar com la venda d'aigua

beneficiava uns pocs al territori, els regants en tant que adjudicatari del cabal transferit, i bàsicament servia per mantenir el desequilibri.

La difícil situació aquífera de Reus i Tarragona d'aquella època, fruit d'una pèssima planificació i d'una sobreexplotació salvatge dels recursos hídrics, va comportar el xantatge emocional de la necessitat del transvasament per salvar d'un greu perill tant l'economia turística com la industrial. A més de satisfer el dret a aigua de boca dels particulars. Sempre amb promeses de reequilibri territorial.

La història particular de les Terres de l'Ebre

A l'hora de la veritat aquell reequilibri no va arribar mai perquè l'aigua ha servit per multiplicar exponencialment la inversió turística i industrial al Camp, frenant qualsevol possible derivació d'aquestes inversions cap el sud. Una experiència que vam estar a punt de reviu recentment, incrementada exponencialment, durant la histèria hídrica a què es va induir l'àrea metropolitana de Barcelona per justificar l'allargament d'aquest transvasament.

Al meu entendre, l'arrel de la precarietat en què viuen les Terres de l'Ebre són dues: una causa forana, de país. Catalunya no es reconeix a les Terres de l'Ebre i l'ignora. L'historiador i amic Josep Sánchez Cervelló justifica un dels seus llibres *Conflicte i violència a l'Ebre, de Napoleó a Franco*, a partir de la demanda que li fa un pagès de professió i savi de vocació d'Ascó, en Carmel Biarnès: «La història de Catalunya no reflecteix la nostra història. Ens hem d'esforçar a completar-la».

I una causa interna que responsabilitza els ebrenques i ebrenques del seu destí com és la pervivència d'un fort caciquisme, arrelat en poders fàctics del territori com ara les comunitats de regants, i singularitzat en personatges com el franquista exalcalde de Camarles, Primitivo Forastero, convers a la fe democràtica mitjançant CiU. Un caciquisme que només amb la lluita contra el transvasament liderada per la Plataforma en Defensa de l'Ebre va començar a flaquejar.

La història de Catalunya no reflecteix la història de les Terres de l'Ebre. Ens hem d'esforçar a completar-la

La ròtula dels Països Catalans

El futur a la vora de l'Ebre no és gens encoratjador aquests dies que corren. Però ho ha estat mai? Es pot parlar de desindustrialització a l'Ebre per la marxa de Lear? Ha estat mai un territori industrialitzat?

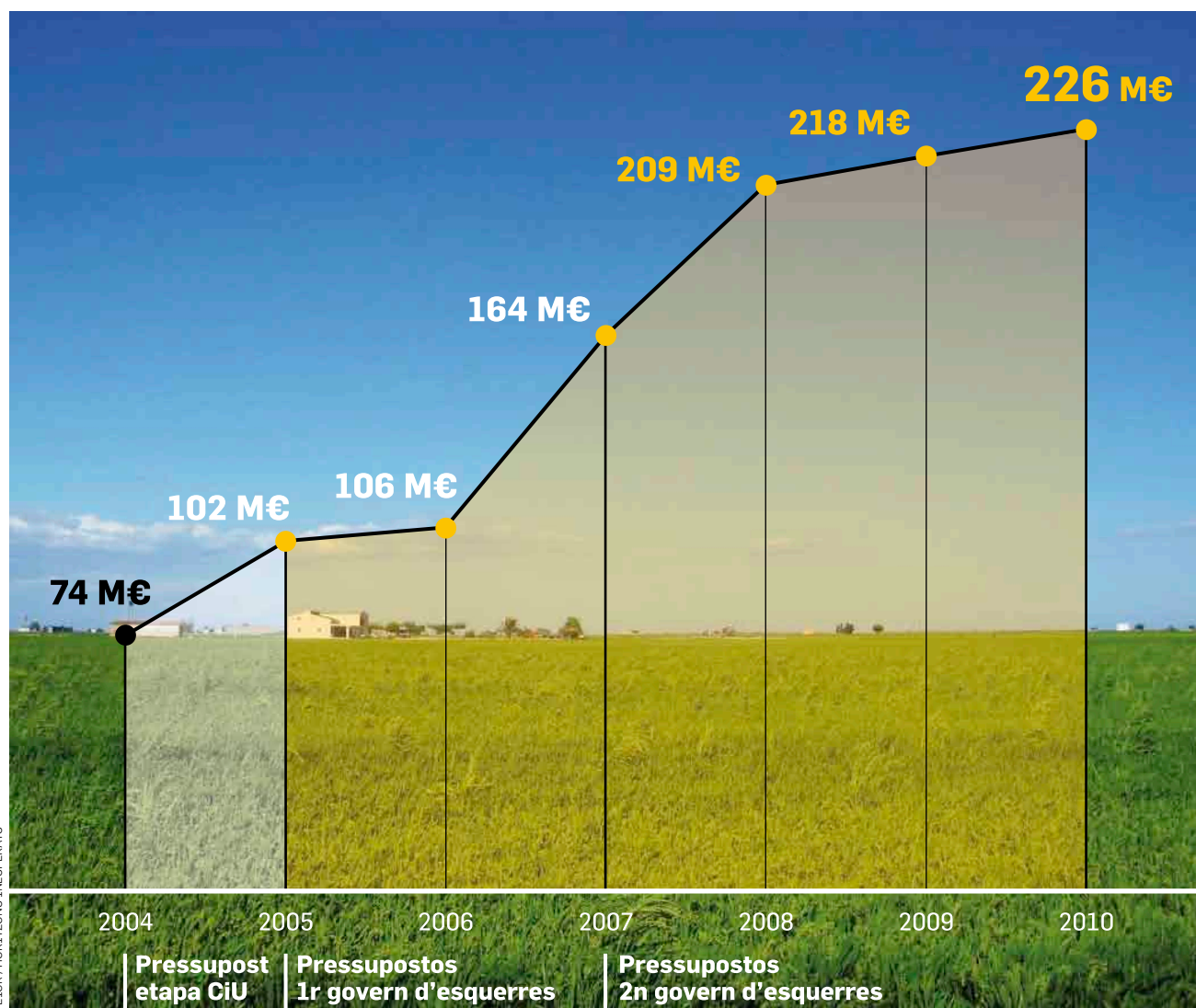
La ròtula dels Països Catalans, com m'agrada veure a mi les Terres de l'Ebre, tenen unes potencialitats humanes i territorials excepcionals. Gent que ha demostrat sobrerament

que sap defensar el territori i la dignitat amb empena i valentia. Només cal que d'una vegada per totes hi hagi una política inversora decidida que acabi amb els greus dèficits d'infraestructures que pateixen aquelles comarques, tan ferroviària com viària, i trobi un equilibri en implantació industrial, desenvolupament d'una prometedora activitat turística i de serveis i preservació i impuls de les activitats agrícoles.

Un triangle econòmic tan tòpic i gastat com es vulgui però que justament a les Terres de l'Ebre és del tot factible per la seva ubicació estratègica al bell mig del corredor del Mediterrani i una riquesa natural extraordinària que va del Delta als Ports. Del contrari, Catalunya acabarà perdent el tresor que té a la vora del riu Ebre.

2004-2010

Inversió a les Terres de l'Ebre

Font: Generalitat de Catalunya, Delegació de les Terres de l'Ebre.

El context

La inversió de la Generalitat a les Terres de l'Ebre serà tres vegades més gran el 2010 en relació al que va ser el 2004. Aquestes dades, fredes i contundents, evidencien un canvi de prioritats notable. La presència d'Esquerra al Govern de la Generalitat no ha estat aliena a aquesta justa inflexió. Les Terres de l'Ebre, antany les grans oblidades, han estat objecte d'una merescuda atenció que, però, ha de tenir continuïtat. Bona part d'aquesta inversió es destina a infraestructures viàries i al Polígon Industrial Catalunya Sud, a l'acceleració de les obres al polígon El Molló i a completar la xarxa de polígons industrials de les comarques ebrenques. En matèria de Salut, destaca el projecte d'hospital regional, les reformes de l'Hospital Verge de la Cinta de Tortosa, entre d'altres. Els CAP i els centres escolars també s'enduen bona part d'aquesta inversió prevista als pressupostos de la Generalitat.

NOUS TEMPS PER A LES TERRES DE L'EBRE

«La correcció d'un dèficit històric»

LLUÍS SALVADÓ és delegat de la Generalitat a les Terres de l'Ebre

La Ràpita, 1969

Enginyer industrial. President regional d'Esquerra-Ebre del 2000 al 2004. Alcalde de la Ràpita de 1996 al 1997. Diputat provincial a Tarragona de 2003 a 2004. Secretari de Política Territorial i Medi Ambient.

La complicada situació econòmica actual requereix de mesures extraordinàries, i el Govern ha respost amb celeritat definint un pla de mesures per reactivar econòmicament el conjunt de les quatre comarques amb importants dotacions pressupostàries, 20 milions d'euros. Mesures que per un costat van adreçades a reforçar el teixit econòmic existent i a aportar incentius econòmics a les noves inversions empresarials, mentre que d'altra banda pretenen generar noves oportunitats formatives i laborals per a les persones que avui es troben en situació d'atur.

El Govern ha realitzat una important aposta inversora al territori,

«El Govern ha multiplicat per 3 les inversions dels governs anteriors»

multiplicant per 3 les inversions dels governs anteriors, emprenent infraestructures estratègiques, començant per l'impuls al desdoblament de l'Eix de l'Ebre, amb l'acceleració de la redacció dels projectes del seu desdoblament entre el Port dels Alfacs a Alcanar i Lleida.

Altres actuacions transformadores per al futur de les Terres de l'Ebre són la construcció del nou edifici del campus universitari i l'oferta de noves titulacions, el desplegament dels Mossos d'Esquadra a la demarcació, o el futur desplegament de la vegueria després de 300 anys de la seva eliminació per les forces borbòniques.

Iniciatives que estan començant a trencar els dèficits històrics acumulats al territori, però que encara requereixen d'anys de sobreesforç inversor per transformar l'Ebre en un nòdul més del país en xarxa, equilibrat i competitiu que Esquerra vol construir.